

07. maj 2020

I medfør af § 36 i Forretningsordenen for Inatsisartut, fremsætter jeg hermed følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forespørgselsdebat om, hvorledes vi sikrer en bredt funderet, overordnet strategi for håndtering af ny Corona-virus; sundhedsmæssigt, strategisk og økonomisk.

(Medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Samarbejdspartiet)

Begrundelse:

Det har været hjertevarmende at se, hvordan den grønlandske befolkning har stået sammen igennem den ny Corona-virus' tid indtil nu. De har krævet tag over hovedet til hjemløse, har holdt afstand, har beskyttet de ældre og svage, har oversat verdensnyheder til grønlandsk, og har holdt sammen. Nu er det på tide, at vi her i Inatsisartut arbejder sammen om, at vi får givet tjenesten tilbage igen. Nemlig en god, gennemsigtigt strategi for den videre håndtering af alle forhold der har at gøre med ny Corona-virus.

I alle lande vi sammenligner os med, sætter parlamentarikere og partier sig til forhandlingsbordet på tværs af partiskel, accepterer uenigheder, men arbejder alligevel alle sammen om at skaffe nogle løsninger til deres folk, i erkendelse af, at alle i hele samfundet rammes af hvorledes håndtering af ny Corona-virus gøres. Det skal vi også her.

Vi står overfor en meget svær økonomisk tid de kommende år. Ikke bare indtil der findes en vaccine for ny Corona-virus, men også i mange år efter.

I disse dage er vi vidne til, at verdensmarkeder kollapser, fødevarepriser rutsjer ned, olieprisen tog et helt ubegribeligt dyk. Virksomheder verden over drejer nøglen om, recessionen er en realitet.

Vi står overfor vanskelige prioriteringer i Finansloven, og i vore erhverv, som ikke klares med blot opmuntrende ord, eller en endeløs række af tillægsbevillinger, ej heller blot med flere lånoptag.

Turisme-sektoren, de mindre erhverv, selvstændige, kunstnere og mange andre – især private – firmaer er allerede ramt af det økonomiske tilbageslag. Service-fagene, transport-sektoren, de mindre fiskerierhverv, og en masse andre fag ligeså. Vore børn må i skole på en anden måde, samarbejde med omverdenen og i Rigsfællesskabet er bogstaveligt talt livsnødvendigt for os.

De store sektorer; den offentlige og fiskeri-sektoren må nødvendigvis også blive ramt fremover.

Vi ser allerede nu firmaer dreje nøglen rundt, og vi har endnu ikke etableret en fornuftig strategi for håndteringen af firmaer der lukker ned, håndtering af arbejdsløse – og omskoling af disse hvis de ønsker det – eller omlæggelse af erhverv. Det er på tide vi begynder at håndtere disse tiltag sammen, over en bred kam.

Det er vigtigt, at Landskassen bevarer en tilstrækkelig likviditet hen over de næste mange år, og det betyder alt andet lige enten lånoptag, besparelser, hjælpepakker, eller omlæggelse af erhverv.

Der skal altså trækkes i arbejdstøjet.

Det er vigtigt, afgørende, for Samarbejdspartiet, at pointere, at vi mangler bred enighed om finansieringen af tiltagene, en nøje tilrettelagt spareplan, en gennemsigtig og klar struktur for prioriteringer, og

omlægning af erhverv og sektorer, hvis det bliver nødvendigt. Og ikke mindst en klar og gennemskuelig strategi for,- og retning under håndteringen af ny Corona-virus.

Vi har behov for at vurdere hvilke tiltag der bør fortsætte efter krisen, og vi bør revurdere finansloven samlet set.

I Samarbejdspartiet så vi gerne, at vi standsede projekter der er til at udskyde, det kunne være inddrivelsessystemets implementering, det kunne være dele af lufthavns pakken, det kunne være vandkraftværkerne, det kunne også være at vi sikrer, at alle potentielle udbyttebetalinger for selvstyrejede selskaber gik til håndtering af krisen, eller noget helt femte. Det må bare ikke tages fra Bygge,- og Anlægsfonden, og den slags tiltag der hundrede pct. sikkert holder vore hjul i gang. Det vigtige er, at vi får emnerne på bordet, og diskuterer det åbent. I Inatsisartut, og på tværs af alle udvalg.

Vi har mange vigtige prioriteringer på det mere detaljerede plan, vi også kunne have gavn af at få lavet en plan for:

Har det sociale område behov for et løft efter nedlukningen nu, og evt. nedlukninger senere?

Hvad gør vi og ønsker at gøre med de selvstyrejede selskaber og deres servicering af befolkningen?

Skal sundhedssektoren fortsat have øgede bevillinger, måske især på kysten?

Skal hjemløseboligerne fortsætte, og skal kommunerne kompenseres for dette?

Hvorledes kan vi sikre at borgere kan gøre brug af rejser internt i landet denne sommer?

Skal trafikstrukturen, eller priserne laves om? Skal vi beholde hele vor produktionskapacitet i landet?

Er de nuværende hjælpepakker tilstrækkelige? Og er de administreret tilstrækkeligt?

Hvor længe skal vi holde afstand? Hvorledes sikrer vi den bedste test-strategi?

Skal vi have ekstra finansieringer til evakueringer, og hvilke forhandlinger ønsker vi i denne forbindelse, og med hvem? - Har vi tilstrækkeligt mandskab hvis det utænkelige skulle ske; at epidemien rammer os forsinket, ja måske endda lige om lidt?

Skal vi nedsætte ad-hoc-udvalg, et Corona-strategi seminar, ligesom vi gør med Finansudvalgets budgetseminar?

Der er mange ting at diskutere, men én ting er helt sikkert; vi har i Inatsisartut brug for et tværgående forum at sikre vor indflydelse og input i. Inatsisartuts udvalg rækker ikke alene.

Ny corona-virus er tværfaglig, tværspektoriel, og berører alle mennesker i hele verden, og her, i hele landet. Fra by til bygd, fra massør til trawler-ejere. Vi skal hele paletten rundt, men med ny Corona-virus' effekter for øje.

Vi skal ikke sminke Finansloven for lånte penge, eller udsætte byrden, og håbe på det bedste. Vi skal trimme, beskære, forhandle og arbejde hårdt her i Tinget, for, at sikre en bredt funderet strategi, både økonomisk, sundhedsmæssigt og menneskeligt. Det er på tide vi deler byrden og tager hårdere fat.

Vor befolkning skriger på, at vi udviser gennemsigtighed, fasthed, ærlighed, og klarhed. Samlet.

Eftersom denne samling kun varer 8 dage, skulle man synes, at vi alle har mindst 2-3 måneder i overskud i Inatsisartut rent arbejdsmæssigt.

Det er vigtigt for vor befolkning at se, at vi er der for dem. At vi arbejder for dem. At vi står skulder om skulder med dem alle. Hvert eneste menneske.

Jeg ønsker os alle en god og konstruktiv debat om, hvorledes vi får virkeliggjort dette.

FM2020/XX

J. nr. XX.XX.XX /20FM-LABU-XXXXX